

Dansk Svineproduktion

Til

Medlemmerne af Folketingets Fødevareudvalg

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
FLF alm. del - Bilag 26
Offentligt

10. oktober 2006
ogp/75421.1
OGP@danishmeat.dk
Tlf.: 33 73 26 69

Dansk Svineproduktion arbejder for bedre dyrevelfærd

Resultaterne af 5 pct. dyrevelfærdskontrollen i 2005 viste et gennemsnitlig fald i antallet af indskærpeleser pr. besætning sammenlignet med 2004. Dette er selvfølgelig positivt, men vi er klar over, at der stadig er et stykke vej til målet. Dansk Svineproduktion er derfor allerede i fuld gang med at få rettet op på de områder, hvor vi kan konstatere, at der stadig mangler at blive gjort noget for dyrevelfærden. Med dette brev vil vi gerne informere omkring nogle af de væsentligste igangværende tiltag.

Det er dog vigtigt for os at pointere at indførelse af lovgivning er en proces der tager tid. Dette fordi der altid opstår fortolkningsmæssige spørgsmål og faglige usikkerheder, der først skal findes god produktionspraksis for. Myndigheder og producenter skal først finde "en fælles melodi", før lovgivningen virker i praksis. Et godt eksempel herpå, er kravet om mættende foder til drægtige søer, hvor vi efter lovens indførelse har været i dialog med Fødevarestyrelsen for at finde et passende leje. Fødevarestyrelsen erkendte således at der ikke var fagligt belæg for den fastsatte grænse på 85 FE/100 kg foder, som i en periode blev anvendt i kontrollen. Tvært i mod kunne denne grænse skabe andre velfærdsproblemer. Det er således Dansk Svineproduktions erfaring, at der går 1 - 2 år, før man reelt kan se effekten af ny lovgivning.

Skuldarsår

Desværre ser vi stadig for mange skuldarsår på søerne på slagtegangen og siden 1. januar 2006 er der endog sket en stigning i anmeldelserne på slagterierne som følge af ændrede procedurer på slagterierne, som nu gør at også afhelede alvorlige skuldarsår anmeldes. Da denne problemstilling både rummer faglige og retssikkerhedsmæssige usikkerheder, har Dansk Svineproduktion henvendt sig til Fødevarestyrelsen. Vi har anmodet Fødevarestyrelsen om at se på, hvordan skuldarsårproblematikken kan indarbejdes i lovgivningen. Kort fortalt ønsker vi indarbejdet, at landmanden tvinges til at gribe ind i besætningen, hvilket skal dokumenteres af landmanden og kontrolleres af dyrlægen. Omvendt ønsker vi ændrede procedurer på slagterierne, således at landmænd, der dokumenterbart har gjort alt, hvad der står i deres magt for at undgå skuldarsår, og som desuden har håndteret eventuelle skuldarsår korrekt, kan levere søer med tidligere skuldarsår uden at der foretages anmeldelse på slagteriet.

Dansk Svineproduktion håber Fødevarestyrelsen vil se positivt på vores anmodning, som vi forventer der vil kunne fremme søernes dyrevelfærd og samtidig løse de nuværende retssikkerhedsmæssige problemer for landmændene.

Sygestier og syge og tilskadekomne dyr

En femtedel af indskærpelserne i 2005 drejede sig om mangelfulde forhold omkring sygestier. Bekendtgørelsen omkring sygestier blev lanceret den 19. november 2004 med virkning fra 1. januar 2005. Mange landmænd nåede således ikke at få etableret eller indrettet sygestierne på de 1½ måned, de havde til rådighed. Dansk Svineproduktion forventer med baggrund i dette, at der vil ske et positivt fald i kontrollens resultater for 2006. Dette ikke mindst fordi Dansk Svineproduktion har lavet mange faglige tiltag omkring indretning og brug af sygestier. Senest har vi kørt et stort demonstrationsprojekt støttet af Landdistriktsmidler fra DFFE.

Det er Dansk Svineproduktions håb, at indførelsen af sygestier i alle besætninger og strategier for brug af disse vil mindske antallet af syge og tilskadekomne dyr, som ikke håndteres rettidigt og korrekt.

Rodematerialer

Der gives desværre mange indskærpelser for mangelfuld tildeling af rode- og beskæftigelsesmaterialer. Denne problemstilling er meget vanskelig, da den bygger på faglige vurderinger, som kan være forskellig fra dyrlæge til dyrlæge. Igen skal myndigheder og producenter finde en fælles melodi. Der er dog ved at danne sig et billede for god produktionspraksis på området, hvilket også fremgår af faldet i antal indskærpelser fra 2004 til 2005.

Når den endelige vejledning omkring brug af rode- og beskæftigelsesmateriale kommer fra Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen forventer Dansk Svineproduktion, at hovedparten af problemet vil blive løst.

Fødevareudvalget

Ovenstående hovedområder er blot et udpluk af de tiltag, Dansk Svineproduktion gennemfører for at forbedre dyrevelfærden. En mere detaljeret beskrivelse af Dansk Svineproduktions dyrevelfærdskampagne fremgår af bilaget. Kampagnen startede ultimo 2003 efter indførelsen af EU direktivet i dansk lovgivning i sommer 2003.

Som skrevet går der desværre tid inden ny lovgivning får fodfæste, men vi håber, at Fødevareudvalget kan se, at der gøres en meget intens indsats for at forbedre dyrevelfærden, og at der ikke er brug for yderligere stramninger, før vi har set den fulde effekt af den eksisterende lovgivning.

I den forbindelse vil vi gerne nævne, at vi venter os meget af den kommende egenkontrolordning, som vi bidrager aktivt til at få lavet bedst muligt.

Med venlig hilsen

Lindhart B. Nielsen / Orla Grøn Pedersen
Formand / Direktør

BILAG

Dansk Svineproduktion har kørt målrettet velfærdskampagne de seneste tre år.

Frank Andersen, Danish Meat Association, fra@danishmeat.dk

Dyrevelfærd er på både den offentlige og landbrugets egen dagsorden. Således præsenterede landbruget 25. september sit bud på en dyrevelfærdspolitik ved et seminar i Landbrugsrådet. Her blev der også gjort rede for de initiativer, landbruget allerede har taget for at forbedre husdyrenes velfærd.

Svinebranchen er et godt eksempel på en produktionsgren, der har taget fat om problemerne. Siden efteråret 2003 har Dansk Svineproduktion kørt en kampagne målrettet landmænd og rådgivere for at forbedre velfærden i danske svinestalde.

- Kampagnen startede i november 2003, hvor der for alvor kom fokus på skuldarsår hos søer. Der blev lavet et informationsmateriale for at reducere forekomsten af skuldarsår hos søer og halebid hos slagtesvin. Dengang havde mange svineproducenter endnu ikke erkendt, at de kunne have problemer med skuldarsår i deres besætning. Så i første omgang var målet at få dem til at afdække, om de havde problemet. Det samme gjaldt halebid. Materialet blev sendt til samtlige svineproducenter og deres rådgivere, dvs. til ca. 15.000, i december 2003, fortæller Lindhart B. Nielsen, formand for Dansk Svineproduktion.

Siden 2003 er kampagnen løbende fulgt op og udbygget med informationsmaterialer om bl.a. besætningsstrategier for behandling af syge og tilskadekomne dyr, syge- og aflastningsstier, korrekt aflivning, beskæftigelses- og rodemateriale samt reduktion af dødeligheden.

Kampagnematerialerne er desuden gjort tilgængelige på hjemmesiden www.infosvin.dk, hvor landmænd og dyrlæger kan hente dem efter behov. Endelige er hvert led i kampagnen suppleret med artikler i fagblade.

Modtaget med skepsis

Udover at løse konkrete velfærdsproblemer, handler kampagnen også i høj grad om at få dyrevelfærd sat på landmændenes dagsorden. Lindhart B. Nielsen medgiver, at kampagnen og det udsendte materiale blev modtaget med en vis skepsis i starten. Mange havde svært ved at se, hvad de skulle bruge det til, selv om de nok var klar over, at det var i den retning, udviklingen gik. Men siden er interessen og opmærksomheden for velfærd vokset meget:

- Der er sket en stor holdningsændring. I starten af kampagnen syntes en del, at den var noget overilet. Men i dag rekvirerer mange, både landmænd og rådgivere, materialerne. Interessen er selvfølgelig også foranlediget af myndighedernes intensiverede velfærdskontrol, som har øget opmærksomheden på, om forholdene i den enkelte besætning er i orden.

- Opmærksomhed på dyrevelfærd er blevet en naturlig del af driften, hvor det for få år siden var et problem for rådgiverne, hvordan de skulle konfrontere landmændene med eventuelle velfærdsproblemer i besætningerne. I dag vælger mange at betale for et velfærdstjek, ligesom der ikke kun fokus på produktionsresultater, men også dyrenes velfærd i rådgivningen. Det gælder også i vores eget system. Effekten på dyrenes velfærd indgår som parameter i alle forsøg, der udføres af Dansk Svineproduktion.

Har hjulpet

Lindhart B. Nielsen mener klart, at kampagnen har haft en effekt. Blandt andet hører han fra konsulenter og dyrlæger, at dyrevelfærden i svinebesætningerne er bedre i dag end for få år siden. Den seneste opgørelse fra Fødevarestyrelsens 5 pct. velfærdskontrol for 2005 viser ganske vist, at manglende eller utilstrækkeligt rode- og beskæftigelsesmateriale stadig er et problem, men Lindhart B. Nielsen påpeger, at der fortsat mangler konkrete retningslinjer for, hvor meget en "tilstrækkelig mængde" er. Der er tale om et skøn fra landmandens side, som nogle gange vurderes at være forkert set med kontrollens øjne.

Han medgiver, at der er sket en stigning i politianmeldelserne fra kontrollens side. Det tilskriver han landmænd, som simpelthen ikke vil have halm i staldene - men understreger samtidig, at der ingen undskyldninger er, hvis man ikke har rode- og beskæftigelsesmateriale i stierne.

Et andet område, som tynger i velfærdskontrollens opgørelse, er manglende eller utilstrækkeligt indrettede sygestier. Mellem 20 og 25 pct. af indskærpelserne i 2005 skyldes disse forhold. Imidlertid blev lovkrav om sygestier indført med meget kort varsel fra januar 2005.

- Det kunne ikke engang lade sig gøre at få en miljøgodkendelse til at bygge staldene om og implementere nye sygestier med så kort varsel, inden kravet trådte i kraft. Så det er logisk nok, at kontrollen finder nogle besætninger, som ikke lever op til lovens bogstav. Det skriver myndighederne også i kontrolrapporten. Men vi forventer, at situationen er blevet forbedret i løbet af 2005, så antallet er faldet betydeligt, når resultaterne for 2006 foreligger, siger Lindhart B. Nielsen.

Han kunne ønske sig, at landbruget fik en løbende tilbagemelding fra velfærdskontrollen:

- Det er et problem, at rapporten først kommer op til halvandet år efter, at indskærpelserne er sket. Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis vi skal bruge velfærdskontrollens resultater som et værktøj til at planlægge, hvilke problemer der skal sættes ind over for. Vi har bedt om at få en løbende tilbagemelding fra myndighederne, men det er endnu ikke lykkedes.

Kampagne fortsætter

Dansk Svineproduktions dyrevelfærds-kampagne fortsætter. I næste fase sættes fokus på at reducere pattegrisedødeligheden. Desuden følges op med mere information om egenkontrol af dyrevelfærd, der sandsynligvis bliver et lovkrav.

Velfærds-kampagnen for svin

Dansk Svineproduktions dyrevelfærds-kampagne har bestået i en løbende udsendelse af informationsmateriale til landmænd og rådgivere, hvor der sættes fokus på velfærdsproblemer. Disse materialer er understøttet af artikler i fagblade, seminarer mv.

Skulderris og halebid

Kampagnen blev indledt med et informationsmateriale, "Dyreværn og dyrevelfærd", der blev udsendt december 2003. Materialet sætter fokus på især skulderris og dødelighed hos søer, samt halebid hos smågrise og slagtesvin. Det består af informationer om disse velfærdsproblemer og tjeklister til brug i besætningen, så landmanden systematisk kan registrere problemets eventuelle omfang. Desuden er der oplyst andre forhold, der kan udgøre velfærdsproblemer, som oplæg til en diskussion mellem ejer og ansatte og med besætningens rådgivere.

Informationsmaterialet blev understøttet af en "velfærds-cd" til konsulenter og rådgivere med en plancheserie til brug i forbindelse med diskussion af velfærdsproblemer i besætninger. Desuden blev fagbladene brugt flittigt med artikler, som uddybede informationen om de velfærdsproblemer, der var sat fokus på i materialet.

I 2004 blev der udarbejdet en halebidsmanual, som rådgivere og landmænd kan bruge både til at identificere problemet i den enkelte besætning og få gode råd om behandling og forebyggelse af halebid. I 2005 kom en tilsvarende skulderrismanual.

Besætningsstrategier

I 2004 blev udarbejdet skemaer til besætningsstrategier for behandling af syge- eller tilskadekomne dyr. Her beskrives behandlingsplaner for forskellige lidelser, dvs. symptomer, behandling og maksimal behandlingstid før dyret skal aflives samt en klar ansvarsfordeling for de enkelte staldafsnit og de udførte behandlinger.

Sygestier, aflivning og rodemateriale

Næste fase i kampagnen satte fokus på tre områder: Syge- og aflastningsstier, korrekt aflivning af dyr i besætningen samt beskæftigelses- og rodemateriale.

Syge- og aflastningsstier blev et krav i alle svinebesætninger fra 1. januar 2005. Kravet blev indført med meget kort varsel, så der var brug for hurtig information til landmændene. Det skete bl.a. i form af en planche til at hænge op i stalden med beskrivelse af kravene og forslag til, hvordan de kan føres ud i praksis. Der blev ligeledes udarbejdet et mere fyldestgørende notat om emnet.

Korrekt aflivning, ikke mindst korrekt afblødning af dyr efter skydning med bolt pistol, er beskrevet både i form af en planche til at hænge op i stalden og i en folder.

Lovgivningskravet om beskæftigelses- og rodemateriale er ligeledes beskrevet i en planche til at hænge op i stalden.

Igen blev kampagnen suppleret med artikler i fagblade, hvor de enkelte emner blev uddybet.

Reducere dødeligheden

Tredje fase af kampagne satte fokus på at få reduceret blandt henholdsvis søer og smågrise og slagtesvin.

Materialet "Færre selvdøde og aflivede søer" sætter fokus på en række forhold, der kan være årsag til høj dødelighed i soholdet, bl.a. søernes ben og klove, udvælgelsen af polte, vurderingen af om soen skal have endnu et kuld eller sendes til slagtning, samt søernes mavesundhed.

Tilsvarende sætter materialet "Færre døde og aflivede smågrise og slagtesvin" fokus på forhold, som kan medvirke til en høj dødelighed, især tilsynet med grisene, brok, halebid, luftvejssygdomme og mave-tarmsygdomme. Udover plancher til at hænge op i stalden er dette materiale også forsynet med skemaer som kan bruges til løbende at registrere, hvor mange dyr der dør og aflives i besætningen og hvad årsagerne har været.

Også denne fase af kampagnen er understøttet af artikler i fagblade, hvor de enkelte problemområder er uddybet.

Det er planen, at næste fase i kampagnen skal koncentreres om mulighederne for at reducere dødeligheden blandt pattedrise. Desuden vil der komme informationsmaterialer om egenkontrol af dyrevelfærd i besætningerne, i forbindelse med at det sandsynligvis bliver et lovkrav.